

## NHỮNG NĂM TÝ LỊCH SỬ

HUY HOÀNG

**L**à loài vật quen thuộc, phổ biến, chuột liên quan mật thiết và ảnh hưởng sâu rộng tới những giá trị tinh thần của nhân loại. Đối với Việt Nam, những năm chuột (năm Tý) cũng là những mốc son rực rỡ, ghi dấu nhiều sự kiện trọng đại trong lịch sử dân tộc.

\* Năm **Canh Tý 40**, tháng 3, hai bà Trưng phát cờ khởi nghĩa, lật đổ ách thống trị của nhà Hán, thu phục 65 thành ấp, giải phóng đất nước và lên ngôi vua.

\* Năm **Canh Tý 100**, hơn 2.000 người dân vùng Tượng Lâm (Nam Trung Bộ) nổi dậy đánh chiếm các châu quận, làm tan rã chính quyền đô hộ.

\* Năm **Giáp Tý 544**, tháng 2, sau khi đại thắng quân Lương xâm lược, Lý Bí lên ngôi (Lý Nam Đế), đặt tên nước là Vạn Xuân, khôi phục kinh tế, phát triển văn hóa, ban hành luật lệ và thiết lập bộ máy bách quan văn võ.

\* Năm **Mậu Tý 1108**, tháng 3, lần đầu tiên đắp đê sông Hồng phòng lụt tại phường Cơ Xá - Thăng Long (khu vực từ Nhật Tân đến Long Biên - Hà Nội).

\* Năm **Mậu Tý 1288**, tháng 4, quân dân nhà Trần đánh tan 30 vạn quân Nguyên Mông lần thứ ba xâm lược, kết thúc cuộc bành trướng của đế quốc Nguyên Mông.

\* Năm **Bính Tý 1396**, tháng 5, ban hành tiền giấy đầu tiên ở nước ta. Cũng năm này, Hồ Quý Ly thực hiện cải cách sâu rộng lĩnh vực văn hóa và giáo dục.

\* Năm **Mậu Tý 1408**, ngày 30 tháng 12, quân dân nhà Hậu Trần do Đặng Tất chỉ huy đã

đại phá giặc Minh tại Bồ Cô (Ninh Bình), chặn đứng bước tiến của quân xâm lược.

\* Năm **Canh Tý 1540**, Nguyễn Kim từ Sầm Châu (Lào) đem binh về đánh quân Mạc ở Nghệ An, đặt nền móng cho sự trung hưng của nhà Lê.

\* Năm **Canh Tý 1600**, Nguyễn Hoàng vào trấn thủ Thuận Hóa, tích cực xây dựng cơ sở mọi mặt cho dải đất Đàng Trong (từ Quảng Bình trở vào Nam).

\* Năm **Canh Tý 1660**, đại thần Dương Trí Trạch và Phạm Công Trứ dâng sớ lên chúa Trịnh Tạc kiến nghị các biện pháp phạt nghiêm, thưởng đúng và bài trừ tham nhũng.

\* Năm **Nhâm Tý 1672**, Trịnh - Nguyễn chấm dứt cuộc chiến kéo dài gần nửa thế kỷ, lấy sông Gianh (Quảng Bình) làm giới tuyến: triều đình Lê - Trịnh thống trị Đàng Ngoài, còn chúa Nguyễn cai quản Đàng Trong.

\* Năm **Giáp Tý 1804**, tháng 3, vua Gia Long đặt tên nước là Việt Nam. Cũng năm này, Nguyễn Du viết xong “Truyện Kiều” - tác phẩm kiệt xuất của thơ ca nước nhà.

\* Năm **Mậu Tý 1828**, tháng 5, triều Nguyễn quy định các đơn vị đo lường được sử dụng. Tháng 11, ban lệnh phải thống nhất về y phục trong cả nước.

\* Năm **Mậu Tý 1888**, hàng loạt cuộc khởi nghĩa do Nguyễn Thiện Thuật, Đốc Tích, Lưu Kỳ, Phan Đình Phùng... lãnh đạo bùng phát mạnh mẽ tại miền Bắc và miền Trung, giáng những đòn chí tử vào giặc Pháp.

\* Năm **Nhâm Tý 1912**, tháng 2, Phan Bội Châu thành lập “Việt Nam Quang phục hội”

với mục đích đánh đuổi giặc Pháp, khôi phục Việt Nam và xây dựng nền dân chủ cộng hòa.

\* Năm **Giáp Tý 1924**, ngày 17 tháng 6, lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc tham dự Đại hội lần thứ 5 Quốc tế Cộng sản. Ngày 19 tháng 6, chí sĩ Phạm Hồng Thái mưu sát Toàn quyền Đông Dương Merlin tại Sa Diện (Quảng Châu - Trung Quốc) đã gây tiếng vang lớn, cổ vũ công cuộc chống Pháp.

\* Năm **Bính Tý 1936**, ngày 1 tháng 10, hoàn thành xây dựng tuyến đường sắt xuyên Việt và Đông Dương. Cũng năm này, mở màn cao trào cách mạng dân tộc dân chủ (1936 - 1939).

\* Năm **Mậu Tý 1948**, ngày 20 tháng 1, diễn ra đợt phong quân hàm đầu tiên cho các đồng chí lãnh đạo quân đội, đánh dấu sự trưởng thành của quân đội cách mạng. Ngày 7 tháng 5, thành lập Hội Văn nghệ Việt Nam. Ngày 19 tháng 6, Hồ Chủ tịch kêu gọi thi đua ái quốc, thực hiện khẩu hiệu “Toàn dân kháng chiến, toàn diện kháng chiến”.

\* Năm **Canh Tý 1960**, ngày 1 tháng 1, Hồ Chủ tịch ký sắc lệnh công bố Hiến pháp mới. Ngày 6 tháng 1, Bác phát động Tết Trồng cây đầu tiên. Ngày 5 tháng 9, khai mạc Đại hội Đảng lần thứ 3. Ở miền Nam, ngày 17 tháng 1, bùng nổ phong trào đồng khởi tại Bến Tre, sau đó lan khắp các tỉnh, làm lao đao chính quyền Mỹ-ngụy. Ngày 20 tháng 12, thành lập Mặt trận Dân tộc Giải phóng miền Nam Việt Nam.

\* Năm **Nhâm Tý 1972**, tháng 12, quân dân Hà Nội đánh bại cuộc tập kích chiến lược 12 ngày đêm bằng pháo đài bay B52 của Mỹ và nâng tổng số máy bay địch bị bắn rơi trên miền Bắc lên 4.100 chiếc. Ở miền Nam, ngày 15 tháng 7, kết thúc trận chiến 100 ngày đêm trên đường số 13 tại Đông Nam Bộ, diệt và bắt 22.000 tên địch. Ngày 11 tháng 9, Chính phủ Cách mạng lâm thời tuyên bố về việc chấm dứt

chiến tranh xâm lược của Mỹ, lập lại hòa bình ở Việt Nam.

\* Năm **Giáp Tý 1984**, ngày 4 tháng 4, công bố pháp lệnh về bảo vệ, sử dụng di tích lịch sử, văn hóa và danh lam thắng cảnh. Ngày 26 tháng 5, ngọn lửa dầu công nghiệp đầu tiên bùng cháy trên vùng biển phía đông nam Tổ quốc, khởi đầu cho sự phát triển của ngành dầu khí Việt Nam.

\* Năm **Bính Tý 1996**, ngày 28 tháng 6, khai mạc Đại hội Đảng lần thứ 8. Ngày 7 tháng 12, Hoàng Thị Minh Hồng trở thành người Việt Nam đầu tiên đến thám hiểm Nam Cực.

\* Năm **Mậu Tý 2008**, ngày 18 tháng 4, Việt Nam xác định chủ quyền trong không gian vũ trụ khi lần đầu tiên phóng thành công vệ tinh thông tin lên quỹ đạo từ đảo Guyana ở Nam Mỹ. Tháng 7, Việt Nam lần đầu tiên được bầu và đã hoàn thành tốt nhiệm vụ trên cương vị Chủ tịch luân phiên Hội đồng Bảo an Liên Hợp Quốc. Từ ngày 1 tháng 8, Thủ đô Hà Nội được mở rộng, bao gồm toàn bộ Hà Nội cũ, tỉnh Hà Tây và một số xã, huyện của các tỉnh Hòa Bình, Vĩnh Phúc. Tháng 12, Việt Nam lần đầu tiên giành cúp vô địch bóng đá Đông Nam Á. Đầu tư nước ngoài vào Việt Nam tăng kỷ lục, gấp 3 lần năm 2007 và đạt mức cao nhất trong vòng 20 năm kể từ khi Luật Đầu tư nước ngoài có hiệu lực.

\* Năm **Canh Tý 2020 này**, cả nước bước vào xuân mới với những thành tựu to lớn, chuyển biến tích cực về kinh tế, văn hóa, xã hội, khoa học và công nghệ. Cũng năm nay, chúng ta đón mừng nhiều lễ kỷ niệm trọng đại: 1010 năm Thủ đô Thăng Long - Hà Nội (1010-2020), 90 năm thành lập Đảng (1930-2020), 75 năm Quốc khánh (1945-2020), 45 năm giải phóng miền Nam và thống nhất đất nước (1975-2020)...